

Vägen framåt

Tillsammans förebygger vi vibrationsskador

Varje år drabbas ett stort antal arbetstagare av vibrationsskador i arbetet. För att minska antalet skadade behöver de förebyggande åtgärderna samordnas.

Den här broschyren vänder sig till dig som arbetar inom företagshälsovården (FHV), är arbetsgivare eller skyddsombud. Här beskrivs Företagshälsovårdens (FHV) och de arbets- och miljömedicinska (AMM) klinikernas åtaganden samt Arbetsmiljöverkets (AV) arbete.

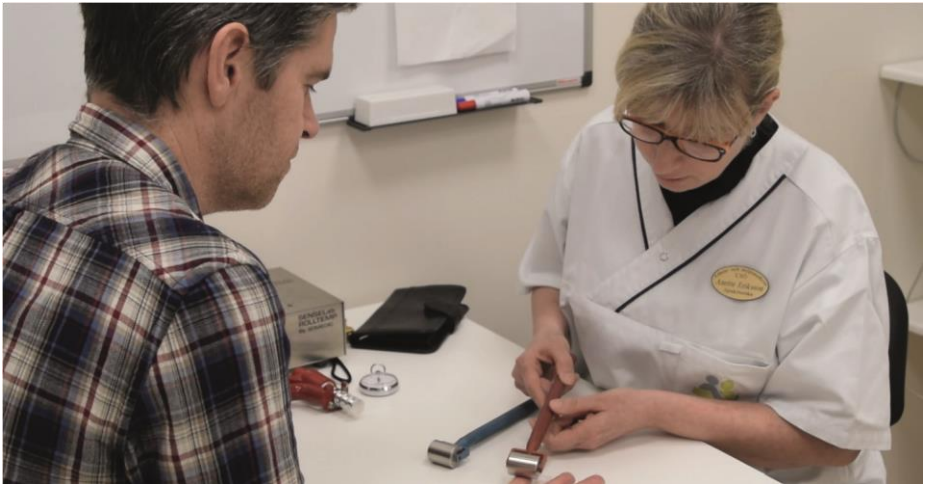

AMM-klinikernas åtagande

- Erbjuder FHV utbildning och metodik i riskbedömningar, mätningar, åtgärdsplaner, medicinska kontroller och sambandsbedömning.
- Gör sambandsbedömning av patienter med misstänkta vibrationsskador, när FHV inte kan göra det. Råd om fortsatt vibrationsexponering, eventuell arbetsskadeanmälan och förslag på information till arbetsplatsen ingår.
- Ta fram utbildningsmaterial till yrkesförberedande program.
- Delta i utbildning för skolläkare om medicinska kontroller.
- Genomföra informationsinsatser mot de branscher som AV inspekterar.
- Informera AV via läkares anmälan om missförhållanden eller hög risk för skador.

Medlemmarna i Sveriges Företagshälsors åtagande:

- Aktivt eftersöka förekomst av exponering för handhållna vibrerande verktyg bland kundföretag och informera om gällande regelverk.
- Tillhandahålla kompetent expertstöd till arbetsgivare vad gäller riskbedömning, mätning av vibrationsexponering och rådgivning (t ex avseende val av verktyg, arbetsätt).
- Tillhandahålla medicinska kontroller utförda enligt arbetsverkets regelverk och enligt evidensbaserade metoder. Återkoppling förutom till enskild individ också på gruppnivå, för att ingå i arbetsgivarens systematiska arbetsmiljöarbete. Återkopplingen innefattar åtgärdsplan vid behov.
- Tillhandahålla kvalitetssäkrade utbildningar för arbetsgivare och anställda
- Tillhandahålla patientutredning med sambandsbedömning för misstänkta vibrationsskador (komplicerade fall kan remitteras till AMM-klinik) och återförande till arbetsplatsen på lämpligt sätt (i enlighet med sekretessregler)
- Medverka i informationsinsatser i samarbete med AV och AMM-kliniker riktade mot enskilda branscher i anslutning till t ex riktade inspektionsprojekt/kampanjer
- Att agera i enlighet med 2 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) och 81:a § AFS 2019:3 Medicinska kontroller i arbetslivet.
-

Arbetsmiljöverkets arbete

- Under 2018-2020 pågår en riktad tillsynsaktivitet för handhållna maskiner.
- AV deltar i arbetet med standardisering, både nationellt och internationellt.
- Vid inspektioner kontrolleras om arbetsgivaren undersökt och bedömt risker vid arbete med vibrerande verktyg
- Om arbetstagaren riskerar att exponeras över insats- och gränsvärden kontrolleras även om de erbjudits medicinska kontroller.
- Om det konstateras att det finns brister i arbetsmiljön ställs krav på åtgärder i inspektionsmeddelandet.
- Uppföljande inspektioner genomförs när brister konstaterats.
- Riktad kommunikation och kontakter med prioriterade branscher efter indikation från bland annat inspektionsavdelningen.

Betydelsen av standardisering

- Det finns tekniska kommittéer som jobbar med standardisering med avseende på vibrationer: TK 111, där AV ingår, och TK 109.
- Det är viktigt att arbetet med en ny bättre standard för mätning av höga frekvenser och slag/stötar fortsätter.

Åtgärder som uthyrningsföretag kan genomföra

Byggföretagen hyr ofta de maskiner som används på arbetsplatserna. Uthyrningsföretagen är därför viktiga aktörer vid inköp av nya verktyg och har en avgörande betydelse för den maskinpark som erbjuds.

För maskiner med höga vibrationsnivåer bör information lämnas om alternativ som ger mindre exponering och vilken fördel det innebär vad gäller kvantifierad daglig användningstid.

Det är önskvärt att verktygen underhålls och att vibrationsnivåerna kontrolleras så att exponeringsnivåerna inte ökar när verktyget åldras. Servicedatum bör anges.

Uthyrningsföretagen bör också följa den tekniska utvecklingen och välja bättre verktyg, när nya verktyg köps in.

Kontakt

Medlemmarna i Sveriges företagshälsor finns spridda över hela landet:

<https://www.foretagshalsor.se/medlemsforetag>

Arbets- och miljömedicinska kliniker finns i hela landet.

- Göteborg www.amm.se
- Linköping www.regionostergotland.se/amm
- Lund www.sodrasjukvardsregionen.se/amm
- Stockholm www.camm.sll.se
- Umeå www.vll.se/amm
- Uppsala www.amm uppsala.se
- Örebro www.regionorebrolan.se/amm